

ಸ್ವಾರ್ಥ ಗುಣ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಗಲಿ, ಇತರರನ್ನು ಒಡೆದೋ, ಬಡಿದೋ, ಕೊಂದೋ, ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ, ತನ್ನ ವಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಇತರರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ 'ಸ್ವಾರ್ಥ' ಗುಣವದು. ಅದು ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲೂ ನೆಲೆಯಾಯಿತು. ಪರಿಸರದ ಎಲ್ಲ ಏರುಪೇರುಗಳನ್ನೂ ಎದುರಿಸಬಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ವಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಹೆಚ್ಚು ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿಸಬಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಗುಣವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜೀವಿಗಳನ್ನೇ ವಿಕಾಸಕ್ರಿಯೆ ತನ್ನ ಮೂಸೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸತೊಡಗಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅತಿ 'ಸರಳ' ಎನ್ನಬಹುದಾದ ಜೀವಿಯಿಂದ, ಕ್ರಮೇಣ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಜೀವಕೋಶಗಳಿಂದ ರಚನೆಗೊಂಡ ಜೀವಿಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ, ನಂತರ ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ವಿಕಾಸಗೊಂಡು, ಈ ಹಾದಿಯ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ 'ಯೋಚಿಸಬಲ್ಲ' ಮಾನವನೂ ಉದ್ಭವವಾದ. ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೂ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿತು. ಆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮೂಲಕ ಕೊನೆಗೆ, ವಿಕಾಸ ಕ್ರಿಯೆಯು ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆಯೇ ತಾನೇ ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ವಿಶಿಷ್ಟ. ಆದರೆ...

ವಿಕಾಸದ ಹಾದಿ ಮತ್ತು ದಿಕ್ಕು

ವಿಕಾಸ ಕ್ರಿಯೆಯು ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಏನನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ರೂಪಿಸಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ವಿಕಾಸವಾದದ ಆಂತರಿಕ ವಾದ. ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ವೈವಿಧ್ಯ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮವೋ ಅಥವಾ ಅತೀ ಸೂಕ್ತವೋ ಅದು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೆ; ಇಂತಹುದೇ ಪ್ರಭೇದ ಅಥವಾ ಇಂತಹುದೇ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ಜೀವಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಯಾವುದೇ

ನೀಲನಕ್ಷೆ (Blue Print) ಅಥವಾ ಮಾದರಿ ನಕ್ಷೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ವಿಕಾಸಕ್ರಿಯೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಈ ವಾದದ ತಿರುಳು. ಉದಾಹರಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಚಿಂಪಾಂಜಿ ಅಥವಾ ಮಂಗನಿಂದ ಮಾನವ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದದ್ದು ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ವಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮವಲ್ಲ; ಎಲ್ಲವೂ ಅನುದ್ದೇಶಿತ. ಮಂಗದ ಪ್ರಭೇದದಿಂದ ಮಾನವನ ರೂಪಾಂತರವಾದದ್ದು ಕೇವಲ ಆಕಸ್ಮಿಕವೇ ಹೊರತು ವಿಕಾಸಕ್ರಿಯೆಯು ಮಾನವನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ರಚಿಸಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಈ ವಾದದ ಮೂಲ ತಿರುಳು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ವಿಕಾಸಕ್ರಿಯೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ಮಾನವನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಲ್ಲ. ಫೀಟರ್ ಸಿಂಗರ್ ಅವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ Evolution has no moral direction. ವಿಕಾಸವು ಯಾವುದೇ ನೈತಿಕ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಅರಿಯುವತ್ತ ವಿಕಾಸಕ್ರಿಯೆ ಹರಿದಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ...

ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವಿಕಾಸ: ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯತೆ?

ವಿಕಾಸಕ್ರಿಯೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಾರುಮಾರು (Random) ಆಗಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ವಿಕಾಸವು ಒಂದು ಮಿತಿಯೊಳಗಿನ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅದು ಒಂದು ನಿಯಮಿತ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ವಾದಿಸಬಹುದು⁹. ಉದಾಹರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಂಗದಿಂದ ಮಾನವನ ಉದ್ಭವ ಆಕಸ್ಮಿಕವೇ ಆದರೂ, ಅದು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಆವರಣದ ಹೊರಗಿಲ್ಲ, ಎರಡರ ಭೂಮಿಗಳ ಸಾಮ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಂಗನಿಂದ ಮಾನವನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಆದರೆ ಮಂಗನಿಂದ ಕಾಗೆ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗದು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಮಂಗನಿಂದ ಮಾನವನ ವಿಕಾಸವು, ಮಂಗನಿಂದ ಕಾಗೆ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚು ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಹಾಗಾಗಿ ಮಂಗನಿಂದ ಮಾನವನಾದದ್ದು ಮಾಂತ್ರಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅದು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಆವರಣದೊಳಗೇ ನಡೆದ ಸರಣಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಪರಿಣಾಮ. ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾದರೆ, ವಿಕಾಸದ ಶಕ್ತಿಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಒಂದು ನದಿಯ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡಿದಾಗ, ಯಾವುದೇ ನದಿಯ ಪಾತ್ರವು ಡೊಂಕುಡೊಂಕಾಗಿ, ದಿಕ್ಕುದೇ ಇಲ್ಲದೆ, ಎತ್ತತ್ತಲೋ ಹರಿಯುವಂತೆ ಕಂಡರೂ, ನೀರು ಸದಾ ಇಳಿಜಾರಿನತ್ತ ಹರಿಯುವುದರಿಂದ, ನದಿಯೂ ಅದೇ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ, ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿವರಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ (Topography, Altitude ಮುಂತಾದವು), ಯಾವುದೇ ನದಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇಂತಿಂಥ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹರಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕುಂತಲಿಯೇ ಚಿತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ, ನದಿಯು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಾಗರವನ್ನು ಸೇರಲೇಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕುದೇ ಇಲ್ಲದೆ ಹರಿಯುವಂತೆ ಕಾಣುವ ನದಿಯೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸಾಗರದತ್ತ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ವಿಕಾಸಕ್ರಿಯೆಯೂ ಕೂಡ ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕುದೇ ಇಲ್ಲದ ಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದಂತೆ ಕಂಡರೂ, ಜೀವಿಗಳು ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುವ ಹಾದಿಗೂ ಒಂದು ಪಾತ್ರವಿದೆ. ಅವಶ್ಯಕ ವಿವರಗಳು ದೊರೆತಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸಕ್ರಿಯೆಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಸೃಜನಗೊಳ್ಳುವ ಜೀವಪ್ರಪಂಚದ ರೂಪುರೇಷೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಕೂಡ. ಈ ವಾದವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನದಿಯು ಸಮುದ್ರ ಸೇರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದಂತೆಯೇ, ವಿಕಾಸಕ್ರಿಯೆಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಜ್ಞೆ'ಗೆ ಜನ್ಮ ಕೊಡುವುದು ನಿರೀಕ್ಷಿತವೇ. ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬರುವ ನರಮಂಡಲವು ಕೊನೆಗೆ 'ಪ್ರಜ್ಞೆ'ಯ ಸಮುದ್ರದತ್ತ ಸಾಗುವುದು ಅತಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಕಾಲದ ಅನಂತತೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ನಿಶ್ಚಿತ ಕೂಡ. ಅಂದರೆ, ಮೂಲ ಜೀವಿ ರಚನೆಗೊಂಡ ತಕ್ಷಣವೇ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯರೂಪವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ವಿಕಾಸಕ್ರಿಯೆಯು ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ. ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ತನ್ನದೇ ಆದಿ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸದ ಹಾದಿಯನ್ನು ಅರಿಯತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮೂಲಕ ವಿಕಾಸಕ್ರಿಯೆಯು ಕೂಡ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಅರಿತುಕೊಂಡಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಹೀಗೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಅರಿಯುವತ್ತ ಸಾಗಿದ ವಿಕಾಸ

9. Arthur Wallace, 2004, Biased embryo and Evolution, Cambridge University Press.